

Glasba danes in nekoč 7, Delovni zvezek (Založba Rokus Klett, 2009)

UVODNE ENOTE

Obdobja splošne zgodovine in zgodovine glasbe

str. 6

BAROK	1700
RENEŠANSA	1500
SREDNJI VEK	600
STARI VEK	2000 pr. n. št.
PRAZGODOVINA	45000 pr. n. št.

Prizor iz življenja na gradu	srednji vek
Družina avstralopitekov	prazgodovina
Detajl cerkvenih orgel	barok
Delphi: razvaline preročišča	stari vek
Tizianova slika mlade žene	renesansa

Zvok, šum, ton, glasba

str. 7

slika mucka in strele: 1
žvižg piščali: 1, 3
potok: 1, 2
petje: 1, 3, 4
igranje na kitaro: 1, 3, 4
policijska sirena: 1, 3

Številka 1 je povsod že napisana, ker se v vseh naslikanih primerih sliši zvok.
Nasprotje zvoku je tišina.
Različni šumi: zvok slapa, šumenje vetra, mečkanje papirja ipd.

Glasba in mi

str. 9

časovno zaporedje	skladatelj in naslov skladbe	slika v povezavi z obdobjem
1	Igra s kamenčki	tretja slika
2	Gregorijanski koral	druga slika
3	Johann Sebastian Bach	četrti slika
4	Richard Strauss	peta slika
5	Edgar Varese	prva slika

ZAČETKI GLASBE

str. 11

Glasbila v skladbi *Glasba divjih bab* Nenada Firšta:

1. paleolitska piščal (TIDLDIBAB), 2. fagot, 3. klarinet

Domnevno najstarejši najdbi glasbil, najdeni na naših tleh:

1. piščal iz čeljustnice jamskega medveda (najdišče Potočka zijalka)
2. piščal iz medvedove stegenice (najdišče Divje babe)

Glasbili na posnetku bi lahko primerjali denimo z guirom (leseno strgalo) in z glineno piščaljo.

GLASBA V STAREM VEKU

Egipt

str. 12

O življenju v Egiptu lahko sklepamo na osnovi arheoloških najdb, predvsem na podlagi stenskih slik iz grobnic.

Prvi poklicni glasbenik je bil Khufu-Anch.

Katerim današnjim glasbilom so podobna glasbila na slikah, v katero skupino bi jih uvrstili?

slika levo zgoraj: dvojna piščal – oboa / pihala

slika levo spodaj: lira – harfa / brenkala

slika desno: dvojna piščal – oboa / pihala; lutnja – kitara / brenkala; ločna harfa – harfa / brenkala

Mezopotamija

str. 13

Danes se na ozemlju nekdanje Mezopotamije nahajajo Irak, Kuvajt, severozahodni del Sirije, del vzhodne Turčije in del jugozahodnega Irana.

Med najstarejša glasbila iz Mezopotamije sodijo strunska glasbila, predvsem harfa.

Kitajska

str. 14

pentatonika – zapisani so toni f, g, a, c, d

V preteklih letih si spoznal durove in molove lestvice.

Če zaigramo po črnih tipkah klavirja nastane melodija, ki temelji na pentatonični lestvici.

V *Stari kitajski melodiji* prepoznamo pentatonsko lestvico. Sestavljena je iz tonov c, d, f, g, a. (Izjema je dodani ton b v 12. taktu.)

Posnetek ni popolnoma enak notnemu zapisu, v njem slišimo tudi okraske.

Indija

str. 15

Najstarejše indijsko izročilo naj bi bili *Sveti religiozni spevi*, stari vsaj 3000 let.

Glasbilo, ki spremlja petje *Gajatri mantre*, tonske višine ne spreminja.

Antika: kulturi stare Grčije in Rima

str. 16

V stari Grčiji je bila glasba zelo pomembna. Sodila je med obvezne predmete v izobraževanju Grkov. O glasbi pričajo predvsem ohranjene vazne poslikave, o njej so pisali teoretiki, glasbene zapise pa lahko zasledimo tudi v književnih delih. Glasba je temeljila na starogrških lestvicah, imenovanih po grških pokrajinah.

Zvok lire spominja na brenkalo (npr. na manjšo keltsko harfo, ki se uporablja za začetnike), zvok aulosa pa na pihalo (npr. na dude, saj ima bordunski ton; podoben zvok imajo tudi istrske dvojne piščali).

V *Mazurki* slišimo trstenke, lončeni bas, violino in ustno harmoniko.

Sirinksu oziroma panovi piščali podobno glasbilo pri nas imenujemo trstenke.

Skladba *Divja téma* se od *Mazurke* razlikuje po nekaterih glasbilih in karakterju.

Seikilova pesem v sodobni priredbi ima hitrejši tempo kot domnevna zvočna podoba iz Grčije. V sodobni priredbi slišimo ženske in moške glasove ob spremljavi skupine glasbil (tolkala, trobila, dude), v starejši glasbi pa eno strunsko glasbilo in pevko solistko, ki v začetku in ob koncu skladbe tudi recitira besedilo.

V teoriji glasbe je pomembno vlogo odigral grški matematik Pitagora.

str. 17

Glasba v antičnem Rimu je bila obvezni del kulturnih obredov, družabnega in vojaškega življenja, spremljala je delo in vsakdanjost.

Antična glasba na ozemlju današnje Slovenije

str. 18

Največja najdišča ostankov rimske kulture pri nas so v večjih mestih: ostanki rimske Emone v Ljubljani, najdbe iz območja rimske naselbine Celeia (današnje Celje), rimske najdbe v okolici Poetovia (Ptuj), najdbe v okolici Carniuma (Kranj) itd.

Najpomembnejše arheološke najdbe na ozemlju današnje Slovenije, povezane z glasbo:

- situla iz Vač z upodobitvijo godca na trstenkah;
- rimska dvojna piščal iz 2.-3. stoletja na Ptuj;
- figura z liro na glineni posodi iz konca 2. stoletja na Ptuj;
- zvončki iz brona in železa iz 3. stoletja na Ptuj;
- Orfejev spomenik na Ptuj.

Grško različico tibie imenujemo dvojni aulos.

Nekatera slovenska mesta iz rimskih časov so: Emona – Ljubljana, Poetovio – Ptuj, Carnium – Kranj, Celeia – Celje, Nauportus – Vrhnika, Castra – Ajdovščina, Atrans - Trojane.

GLASBA V SREDNJEM VEKU

Enoglasna cerkvena glasba

str. 19

Enoglasna cerkvena glasba se je začela razvijati v drugi polovici 1. tisočletja.

Reformacijo srednjeveške cerkvene glasbe je izvedel papež Gregor I., imenovan tudi Gregor Veliki, ki je ob koncu 6. stoletja zbral in uredil duhovne napeve.

Med tremi različicami gregorijanskega koral je prva najbližja srednjeveškemu izvajanju. Skladba *Vidimus Stellam* (*Videli smo zvezdo*) je izvedena enoglasno, samo s pevskimi glasovi in brez instrumentalne spremljave, kar je bila značilno za gregorijanski koral.

Gvido Areški je iz himne pevcev sv. Janezu Krstniku izpeljal solmizacijske zloge. Narisal jih je na roko in z njihovo pomočjo pevcem nakazoval petje različnih tonskih višin.

str. 20

Danes se nekateri solmizacijski zlogi drugače imenujejo: UT – DO, SOL – SO, SI – TI. Zlog SI je bil dodan kasneje in sicer iz začetnic imen Sancte Iohannes.

Posvetna glasba

str. 21

Literarni in slikovni viri nam o razvoju srednjeveške posvetne glasbe razkrivajo, da je bila le-ta v zgodnjem srednjem veku označena kot izročilo poganstva, vendar se je proti koncu tisočletja že priljubila številnim posvetnim vladarjem. Instrumentalisti in pevci so sodelovali na verskih obredih porok, na kronanjih, obiskih visokih gostov, muzicirali so na slavjih in pojedinah.

Skladatelj Carla Orffa s srednjeveško posvetno glasbo povezuje njegova uglasbitev izbranih pesmi iz srednjeveške zbirke *Carmina Burana*.

Skladba *O Fortuna* v sodobni priredbi tehno remixa izgubi začetni značaj širokopoteznosti in mogočnosti, ki je tako značilen za skladateljev original. Tudi v nadaljevanju zaradi močne ritmične podlage ni očitnega kontrasta med začetnim delom (*O, Fortuna*) z delom *semper crescis*.

Skladbo *O, Fortuna* si zapomnimo po tem, da je vokalno-inštrumentalna, v njej imajo pomembno vlogo tolkala, besedilo pa je v srednjeveški latinščini.

Pesniki in pevci posvetnih pesmi

str. 22

Pesem *Ce fut en mai* (*To je bilo v maju*) je v vokalno-inštrumentalni izvedbi nekoliko hitrejša, živahnejša.

Francija: trubadurji, truverji

Nemčija: minezengerji, vaganti

Srednjeveško večglasje

str. 23

Gregorijanski koral je postal izhodišče srednjeveškega večglasnega petja.

Prve oblike večglasja so se imenovalle organum.

Organum je razviden v notnem zapisu pod črko b.

Homofonija je harmonsko večglasje.

Polifonija je melodično večglasje.

str. 24

Pesem *Po koroškem po Kranjskem* je homofona, pesem *Mojster Jaka* pa polifona.

Pesem *Summer is icumen in* je polifona.

Inštrumentalna glasba

str. 25

Inštrumentalna glasba je bila do 16. stoletja v rabi kot spremljava plesu, petju in zabavi.

Na slikah so:

- lutnja, rebek;
- enoročna piščal, boben;

- harfa;
- šalmaj;
- fidel;
- darabuka, šalmaj, lutnja, boben, kastanjete, hurdy-gurdy, tamburin itd.

V katere družine sodijo glasbila:

harfa – brenkala;	portativ – glasbila s tipkami;
fidel – godala;	boben – tolkala;
rebek – godala;	piščal – pihala;
dude – pihala;	

str. 26

Na posnetku Zvoki srednjeveških glasbil slišimo piščal, boben, portativ in dude.

V skladbi *Saltarello* slišimo dude in boben.

Značaj plesa je živahen, poskočen.

Glasba na Slovenskem

str. 26

O glasbenem življenju v srednjem veku na Slovenskem pričajo ohranjeni cerkveni in posvetni napevi ter srednjeveške freske v slovenskih cerkvah.

Pesem *Ta dan je vsega veselja* govori o božičnem času, ki oznanja rojstvo odrešenika Jezusa Kristusa.

Pesem *Prav lep je vrtec ograjen* je štiriglasna.

Besedilo pesmi *Zarčica in Sončica* govori o dveh sestrah. Zarčica se omoži, vendar na poroki Turki ugrabijo njeno sestro in jo odpeljejo v Turčijo. Zaričin mož se nato v Turčijo odpravi na sejem. Zarčica ga prosi, naj ji tam kupi darilo, ki pa naj bo najlepše in najdražje. Mož ji željo izpolni – na sejmu kupi njeno sestro, ki jo namerava imeti za kuharico. Zarčici to ni bilo prav in, ker svoje sestre ne prepozna, ji da piti kačjega strupa.

RENESANSA

Vokalna glasba

str. 27

Renesančni umetniki se zgledujejo po Antiki.

Obdobju renesanse pravimo tudi obdobje razcveta vokalne glasbe ali zlata doba zborovstva.

Oblike renesančne vokalne glasbe:

- cerkvene: maša, motet;
- posvetne: madrigal, šanson, nemška družabna pesem.

str. 28

Mojstri renesančne vokalne glasbe:

Josquin des Prez, Jean Ockeghem, Orlando di Lasso, Giovanni Pierluigi da Palestrina.

Kyrie eleison in *Christe eleison* v delu *Missa Papae Marcelli* si sledita po shemi **A B A**.

Značaj glasbe je umirjen, speven.

Od posvetne glasbe se razlikuje po tem, da opeva religiozno vsebino in je napisana v latinščini.

str. 29

Angleška božična in majska pesem imata skupno besedilo v refrenu in enak taktovski način.

	Orlando di Lasso <i>Super flumina Babylonis</i>	Thomas Morley <i>Now Is the Month of Maying</i>
Besedilo je v latinščini.	X	
Vsebina je duhovna.	X	
Besedilo je v živem jeziku.		X
Vsebina je posvetna.		X

Inštrumentalna glasba

str. 30

Glavne oblike renesančne inštrumentalne glasbe:

- canzona,
- ricercar,
- plesi.

Tabulatura ponazori položaj prstov oziroma prijem akordov na strunah glasbila.

Glasbila na slikah:

- portativ,
- fidula,
- srednjeveška viola da gamba,
- lutnja,
- psalterij, tromba marina, lutnja, srednjeveška trobenta – fanfara, šalmaj

str. 31

Skladbo Johna Dowlanda *Mrs. Winter's Jump* si lahko zapomnimo po plesnem ritmu gagliarde in melodiji, v kateri je veliko intervalnih skokov.

V Lebičevi skladbi *Meglice dol popadajo* poleg zvoka kljunaste flavte slišimo metalofon in okarino.

Plesi

str. 31

Renesančni plesi so npr. pavana, volta, galjarda (gagliarda), saltarello, basse dance ipd.

str.32

Saltarello je srednjeveški dvorni ples, ki izvira iz Italije in so ga plesali po številnih evropskih dvorih. Vendar pa, čeprav je izvorno dvorni ples, so ga po številnih italijanskih mestih plesali tudi kot ljudski ples. V 15. stoletju je beseda saltarello označevala plesni korak (sestavljeno iz dvojnega koraka in zaključnega skoka) oziroma hiter, tridelen taktovski način.

Renesančna glasba na Slovenskem

str. 33

31. oktobra praznujemo dan reformacije.

Ta državni praznik je povezan s Primožem Trubarjem, pomembnim slovenskim književnikom.

Besedilo pesmi *Nu pujte* se navezuje na staro zavezo *Svetega pisma*. Opisuje božje stvarjenje človeka, njegov greh in pot do prenove.

Za zgodovino glasbe sta Trubarjevi knjigi *Katekizem* in *Eni psalmi* pomembni zato, ker vsebujeta zapise pesmi.

Na sliki je skladatelj Iacobus Gallus (Jakob Petelin).

str. 34

Musica noster amor je madrigal, ker ima posvetno besedilo.

Ecce, quomodo moritur iustus je motet, ker ima cerkveno besedilo.

Homofona skladba je *Ecce, quomodo moritur iustus*, ker ima 1. glas vodilno melodijo, ostali ga spremljajo.

Polifona skladba je *Musica noster amor*.

Glasovi so enakovredni in se med seboj prepletajo.

str. 35

Različici slovenske ljudske pesmi *Stoji, stoji, Lublanca* se razlikujeta predvsem po taktovskem načinu - prva je v dvodobnem, druga pa v tridobnem taktovskem načinu.

Največja dvorana v Cankarjevem domu se imenuje Gallusova dvorana, po največjem slovenskem renesančnem skladatelju Iacobusu Gallusu.

GLASBA V BAROKU

Uvod

str. 36

Pomen besede barok najpogosteje povezujemo z biserom nepravilne oblike.

Obdobje baroka v glasbeni umetnosti traja od leta 1600 pa do 1750, ko se zaključi s smrtjo J. S. Bacha.

Glasbeno življenje v času baroka se je razlikovalo glede na družbeni sloj. Aristokrati in cerkvena gospoda so najemali poklicne glasbenike, medtem ko so meščani in kmetje ustvarjali svojo lastno, ljudsko umetnost.

Slika, ki prikazuje detajl iz notranjosti baročne cerkve in *Uvertura Händlove Glasbe na vodi* sta si podobni v bogati ornamentiranosti oziroma okrašenosti.

Händlova *Glasba na vodi* je napisana za orkestrsko zasedbo (godala, pihala in čembalo). Začetni del 1. suite, ki ga slišimo na posnetku, predstavlja uvodni del uverture. Narejen je s ponavljajočim se ritmično-melodičnim vzorcem, ki pa se vedno konča s trilčkom. Taka uporaba številnih okraskov (trilčkov) je značilna za baročno obdobje. Z njimi je Händel svojo glasbo obogatil, dodatno pa jo razgibal še s punktiranimi in raznolikimi notnimi vrednostmi.

Glasbila na slikah sodijo v družine:

pihala godala (v ozadju desno tudi pihala) godala (v ozadju levo tudi pihala)

str. 37

godala, tolkala glasbila s tipkami brenkala, godala

Glasbila v baročnem orkestru:

čembalo violina

viola da gamba lutnja

str. 38

Dinamika v *Allegru* iz Vivaldijeve *Pomladi* temelji na izmenjevanju med forte in pianom.

str. 39

Dinamične kontraste v glasbi (glasno – tiho) lahko primerjamo tudi s svetlobnimi kontrasti (svetlo – temno) na Rubensovi sliki francoske kraljice *Marije Medičejske*. Tako skladatelj kot slikar sta pri delu uporabila velike kontrastne spremembe. Vivaldi pri prehodu iz glasno v tiho ni uporabljal prehoda (kakršen je na primer *decrecendo*), podobno Rubens na sliki predstavi portretiranko odeto v črno obleko, ki je v kontrastu z belo barvo njene kože, ozadje slike pa ožari z zlatom.

Vivaldijevi *Štirje letni časi* so solistični koncerti za violino in orkester. Glasbeno zasedbo *Pomladi* sestavljajo violina solo, godalni orkester in čembalo.

Skladatelji

Claudio Monteverdi

str. 40

Pomen skladatelja:

- avtor opere *Orfej*, ene izmed prvih oper, ki je še danes izvajana v opernih gledališčih po vsem svetu
- povezuje obdobji renesanse in baroka - pri skladanju je uporabljal prvine renesanse (polifonija) in baroka (basso continuo)
- pomemben je za začetek orkestralne glasbe, baročne monodije in harmonije

Opera *Orfej – Sinfonija*:

- oblika: slišimo začetni del opere, torej operno uverturo (Monteverdi je bil prvi skladatelj, ki jo je uporabil), v kateri se oblikovno trikrat zapored ponovi enaka glasba, skladatelj pa vsakokrat uporabi drugačno inštrumentacijo in s tem spreminja zvočno barvo orkestra
- glasbeni sestav: orkester

Skladbo si lahko zapomnimo po slavnostnem značaju. Vodilna melodija ni zapletena, v njej se veliko ponavlja. Skladatelj jo je zasnoval večinoma na vzpenjajočih in spuščajočih lestvičnih postopih, ki jih je na začetku tudi ritmično obogatil s punktiranim ritmom.

V baročnem času so bila operna dela izjemno priljubljena, najprej med višjimi sloji, kasneje pa so navduševala tudi meščanstvo, zato so takrat zgradili veliko opernih gledališč. Skladatelji so pogosto pisali opere po naročilu višjih slojev, saj je opera predstavljala simbol moči in razkošja. Med najbolj priljubljene so se uvrščali pevski virtuozni (še posebej kastrati), ki so v operah izvajali zapletene pevske arije. Za baročno opero so bile značilne tudi bogato okrašene operne scene.

Henry Purcell

str. 41

Pomen skladatelja:

- najpomembnejši angleški baročni skladatelj
- avtor opere *Dido in Enej*
- vzornik slavnim angleškim skladateljem iz začetka 20. stoletja (Elgar, Vaughan Williams, Britten)

Arija Didone je v originalnem baročnem slogu izvedena vokalno-inštrumentalno, v sodobni priredbi pa inštrumentalna.

V glasbenem primeru št. 53 (baročna izvedba) arijo izvaja solistka ob inštrumentalni spremljavi. Značaj te arije je žalosten, gre za tožbo.

V glasbenem primeru št. 54 (sodobna priredba) vodilno melodijo prevzame sintetizator, spremljajoči glasovi, med katerimi so tudi ponazoritve narave, so ustvarjeni elektronsko. Značaj sodobne priredbe je umirjen, prijeten, ne pa več žalosten.

Primer št. 55 sodi na področje popularne glasbe.

Elton John je pesem *Sorry Seems To Be The Hardest Word* (*Kot da je beseda oprosti najtežja*) napisal kot balado, v kateri objokuje razpad romantičnega ljubezenskega razmerja.

Marc-Antoine Charpentier

str. 42

Pomen skladatelja:

- francoski baročni skladatelj
- odlikoval se je predvsem na področju cerkvene glasbe
- avtor hvalnice *Te Deum*

Glasbeni primer št. 56 izvaja orkester, glasbeni primer št. 57 pa dekliški pevski zbor ob klavirski spremljavi.

Inštrumentalno izvedbo Charpentierjeve skladbe si lahko zapomnimo po ritmičnem uvodnem delu, ki ga izvajajo pavke, sledi pa slavnosten uvodni del, kjer vodilno vlogo prevzamejo trobila.

Johann Sebastian Bach

str. 42

Pomen skladatelja:

- nemški baročni skladatelj
- deloval je kot violinist, organist, kapelnik in kantor
- pomembnejša dela:
 - *6 Brandenburških koncertov*
 - *Dobro uglašeni klavir*
 - *Božični oratorij*
 - *Tokata in fuga v d-molu*
 - *Umetnost fuge*
 - *Italijanski koncert*
 - *Goldbergove variacije*

Fuga na posnetku ob instrumentalni spremljavi izvaja vokalna skupina The Swingle Singers. V Bachovem času so fugo izvajali zgolj inštrumentalno, na glasbilih s tipkami (npr. čembalo, klavikord, orgle).

str. 43

V Bachovi fugi v c-molu je ena sama téma.

Pojavi se v vseh treh glasovih.

Téma se v celoti ponovi sedemkrat.

Fuga v c-molu je sestavljena iz ekspozicije, izpeljave in kode.

str. 44

Skladateljevi zamisli je bližje orgelska izvedba *Tokate in fuge v d-molu* in ne sodobna priredba, v kateri prevladuje lahkotnejši značaj, njena izvedba pa spominja na glasbo, ki odzvanja z večernega pariškega bulevarja.

Georg Friedrich Händel

str. 44

Pomen skladatelja:

- nemški baročni skladatelj, ki pa je kasneje postal angleški skladatelj, delujoč v Londonu
- avtor oratorija *Mesija*

str.45

Alelujo iz *Mesije* izvajata mešani pevski zbor in baročni orkester.

Skladbo si lahko zapomnimo pa številnih ponovitvah besede aleluja in po svečanem značaju.

Alelujo Henrya O. Millsbyja izvaja vokalna skupina. Skladbo bi lahko uvrstili v tako imenovano spiritual glasbo. V Ameriki so jo začeli peti suženjski črnci. Z njo so izražali bolečino ob težkem življenju, glasba pa je imela tudi verski značaj. Glasbi na posnetku se pridružijo spremljevalni jazzovski elementi, kot so na primer »walking bass« (basovska linija, ki se premika v ritmu hoje) in druge jazzovske ritmične posebnosti.

Na *Sarabando* iz Händlove *Suite za čembalo* bi lahko plesali sarabando – istoimenski starinski ples, ki zahteva poznavanje pravih plesnih korakov, namenjenih temu plesu, lahko pa bi ustvarili tudi lastno plesno koreografijo za umetniški, počasen ples.

Alemanda (allemande) – Nemčija

Kuranta (courante) – Francija

Sarabanda (sarabanda) – Španija

Žiga (gigue) – Anglija

Antonio Vivaldi

str. 46

Pomen skladatelja:

- italijanski baročni skladatelj in violinist
- pisal je kantate, sonate, opere in koncerte
- njegovo najbolj znano delo so *Štirje letni časi* (cikel štirih solističnih koncertov za violino in orkester)

V uvodnem poglavju k baroku smo poslušali Vivaldijev *Allegro* iz *Pomladi*.

Solistično vlogo ima violina, igra pa ob spremljavi godalnega orkestra in čembala.

Pojem *koncert* ima lahko več pomenov:

- glasbena oblika, najpogosteje napisana za eno ali več solističnih glasbil in orkester, zgrajena pa je iz treh stavkov
- glasbena prireditev.

Giuseppe Tartini

str. 46

Pomen skladatelja:

- v Piranu rojen italijanski baročni skladatelj, violinist in glasbeni teoretik
- pisal je predvsem skladbe za violino (koncerte, sonate)
- ustanovil je violinsko šolo
- med njegova najbolj znana dela spada virtuoзна violinska sonata *Vražji trilček*

Vivaldijevo skladbo *Vražji trilček* si lahko zapomnimo po številnih trilčkih.

Obkroži trditve, ki veljajo za glasbo v baroku

Prevladuje vokalna glasba.

Ritem je razgiban, prevladuje motorika.

V večini skladb prevladuje le ena téma (monotematika).

V dinamiki zasledimo veliko crescendov in decrescendov.

Značilni glasbeni obliki sta motet in madrigal.

Prevladuje inštrumentalna in vokalno-inštrumentalna glasba.

V ritmu zasledimo večinoma le dolge notne vrednosti.

Skladbe vsebujejo veliko različnih tém.

Dinamika je stopničasta (kontrasti forte - piano).

Značilne glasbene oblike so kantata, oratorij, opera, fuga, suita, koncert.

Plesi

str. 47

Za barok sta med družabnimi plesi najznačilnejša plesa volta in contredanse.

Obvezni stavki suite (navedeni po vrstnem redu notnih primerov):

alemanda
kuranta
sarabanda
žiga

Glasbeni barok na Slovenskem

str. 48

